

SPIS TREŚCI

Kraje pozaeuropejskie w XVI stuleciu	3
Europa a kraje pozaeuropejskie	3
Azja	4
Chiny (4) — Japonia (7) — Korea (10) — Indie (11) — Persja (Iran) (14) — Indonezja (16)	
Afryka	17
Ameryka	20
Ludy prymitywne Ameryki (20)—Majowie (22)—Aztekowie (24)—Inkowie (25)	
Rekapitulacja	27
Odkrycia geograficzne	29
Warunki i cel wypraw	29
Odkrycia portugalskie	32
Odkrycia i podboje hiszpańskie	35
Kolonizacja hiszpańska Ameryki	38
Odkrycia angielskie i francuskie	42
Rekapitulacja	44
Główne elementy rozwoju gospodarki towarowo-pieniężnej	45
Ogólna charakterystyka przemian	45
Ludność	46
Materialne warunki życia	48
Postęp w technice produkcji	51
Przewrót cen	54
Rekapitulacja	58
Gospodarka wiejska	59
Wieś angielska	60
Wieś francuska	62
Wieś włoska i hiszpańska	64
Wieś w Polsce	65
Wieś w innych krajach	68
Gospodarka leśna i stawowa	70
Ruchy społeczne na wsi	70
Rekapitulacja	71
Gospodarka pozarolnicza	73
Rzemiosło cechowe	73
System nakładczy	74
Manufaktura	77
Specjalizacja regionalna produkcji	78
Handel, towary i ośrodki wymiany	80

Organizacja handlu	83
Kredyt	85
Polityka gospodarcza państwa	87
Rekapitulacja	89
Powstanie scentralizowanych państw narodowych	90
Umocnienie władzy królewskiej	91
Skarbowość	93
Wojskowość	96
Administracja i sądownictwo	101
Rekapitulacja	103
Humanizm	104
Odkrycie starożytności	105
Rozprzestrzenianie się humanizmu we Włoszech	106
Recepcja humanizmu we Włoszech	108
Literatura łacińska włoskiego humanizmu	109
Literatura humanistyczna w języku włoskim	109
Nauki przyrodnicze we Włoszech	111
Erazm z Rotterdamu	113
Humanizm we Francji	115
Humanizm niemiecki przed wystąpieniem Lutra	116
Humanizm niemiecki okresu reformacji	117
Humanizm w Anglii	119
Humanizm w Polsce	119
Humanizm w innych krajach	120
Rekapitulacja	121
Sztuka odrodzenia	122
Początki sztuki odrodzenia we Włoszech	122
Prekursorzy sztuki odrodzenia we Włoszech	123
Włoskie quattrocento	124
Wielcy mistrzowie malarstwa renesansowego	126
Środowisko malarskie włoskiego cinquecenta	127
Architektura włoskiego odrodzenia	129
Rzeźba i sztuka stosowana	131
Sztuka renesansowa we Francji	131
Sztuka Hiszpanii i Portugalii XVI stulecia	132
Sztuka niderlandzka	135
Sztuka w Niemczech i Anglii	136
Sztuka renesansowa w Polsce	137
Muzyka renesansowa	137
Rekapitulacja	139
Reformacja	141
Geneza reformacji	141
Dążenie do reformy wewnątrz kościoła	143
Wystąpienie Marcina Lutra	144
Organizacja wyznania luterńskiego	146
Ewangelicy francuscy	147
Sakramentaryzm	148
Początki kalwinizmu	149
Reformacja radykalna — wojna chłopska w Niemczech	151
Anabaptyści	152

Antytrynitaryzm	153
Początki reformacji w Anglii	154
Rozwój reformacji w Anglii	156
Rozwój reformacji w Niemczech	158
Ekspansja luteranizmu poza Niemcami	160
Rozwój kalwinizmu we Francji	161
Ekspansja kalwinizmu poza Francją	162
Rekapitulacja	163
Kontrreformacja i wojny religijne	165
Początki kontrreformacji	165
Nowe zakony, jezuiti	167
Sobór trydencki	169
Reformy papieskie po soborze trydenckim	170
Próby porozumienia między protestantami	171
Próby porozumienia protestantów z katolikami	172
I wojna religijna w Niemczech, 1546—1548	174
II wojna religijna w Niemczech, 1552—1555	175
Początek wojen religijnych we Francji	176
Pierwszy okres wojen religijnych we Francji, 1562—1570	178
„Noc św. Bartłomieja“ i jej konsekwencje (1572—1576)	178
Wojny z lat 1576—1589	180
Henryk IV, pacyfikacja kraju i edykt nantejski (1598)	181
Rekapitulacja	182
Wojny włoskie i rywalizacja francusko-habsburska, 1492—1559	184
Geneza wojen	184
Wojna o Neapol, 1494—1496	185
Wojna o Mediolan i Neapol, 1499—1504	187
Wojna przeciw Francuzom, 1509—1514	187
Wojna o Mediolan, 1515	189
Wojna francusko-cesarska, 1521—1525	191
Walka o obalenie traktatu madryckiego, 1526—1529	193
Wojna sabaudzka, 1536—1538	195
Wojna 1542—1544	196
Wojna 1552—1559	197
Rekapitulacja	199
Francja	200
Scalenie terytorium	200
Sytuacja gospodarcza w początkach XVI w.	201
Przemiany gospodarcze we Francji w XVI i początkach XVII w.	202
Przemiany społeczne	205
Monarchia	206
Polityka francuska za panowania Karola VIII (1483—1498)	208
Panowanie Ludwika XII (1498—1515)	209
Początki panowania Franciszka I (1515—1525)	211
Nowe zasady w polityce międzynarodowej Francji (1525—1547)	213
Francja za panowania Henryka II (1547—1559)	215
Panowanie Franciszka II (1559—1560) i Karola IX (1560—1574)	217
Panowanie Henryka III (1574—1589) i czasy anarchii wewnętrznej	219
Henryk IV (1589—1610), odbudowa pokoju i monarchii	220
Ludwik XIII (1610—1643) i rządy kardynała Richelieu (1624—1642)	221
Rekapitulacja	223

Hiszpania i Portugalia	225
Budowa monarchii hiszpańskiej	225
Kryzys społeczno-polityczny — powstanie Comuneros	227
Gospodarka hiszpańska	228
Karol V — Hiszpania oparciem dla cesarstwa	230
Filip II (1556—1598) i dominacja hiszpańska w Europie	231
Filip III (1598—1621) i rządy doradców	234
Panowanie Filipa IV (1621—1665); wojna trzydziestoletnia	235
Rozkwit kulturalny Hiszpanii	236
Portugalia w XVI i pierwszej połowie XVII w.	238
Rekapitulacja	239
Anglia, Szkocja i Irlandia	240
Odbudowa monarchii angielskiej po „Wojnie dwóch róż“	240
Budowa monarchii absolutnej	241
Parlament angielski	243
Rozwój gospodarczy Anglii	245
Henryk VIII (1509—1547) i schizma angielska	248
Między reformacją a kontrreformacją: Edward VI (1547—1553) i Maria Tudor (1553—1558)	250
Monarchia w czasach Elżbiety I (1558—1603)	251
Anglia elżbietkańska i jej walka z Hiszpanią	254
Panowanie Jakuba I (1603—1625)	255
Karol I (1625—1649) i próby rządów absolutnych	257
Wybuch rewolucji i upadek monarchii	259
Szkocja	260
Irlandia	262
Kolonie angielskie	263
Rekapitulacja	264
Niemcy	266
Rzesza niemiecka i Habsburgowie	266
Gospodarka Niemiec w XVI i początkach XVII w.	268
Niemcy a reformacja	271
Niemcy po pokoju augsburskim	274
Niemcy wobec wojny trzydziestoletniej	276
Szwajcaria	278
Rekapitulacja	279
Włochy	280
Włochy w okresie wojen 1492—1559	280
Włochy po „wojnach włoskich“	283
Włochy w pierwszej połowie XVII stulecia — posiadłości hiszpańskie	285
Włochy w pierwszej połowie XVII stulecia — państewka niezależne	287
Rekapitulacja	289
Polska	290
Tworzenie się Rzeczypospolitej szlacheckiej	290
Przemiany społeczno-gospodarcze	293
Próby ekspansji politycznej	295
Od humanizmu do sarmatyzmu	298
Rekapitulacja	299

Państwa skandynawskie i problem bałtycki	300
Rozpad unii kalmarskiej	300
Królestwo duńskie i jego walka z Lubeką	301
Odbudowa władzy królewskiej w Szwecji	302
Upadek Zakonu Inflanckiego i I wojna północna (1563—1570)	303
Próby przywrócenia katolicyzmu w Szwecji	304
Szwedzkie próby opanowania Bałtyku	305
Dania wobec wojny trzydziestoletniej	308
Szwecja w czasach wojny trzydziestoletniej	309
Rekapitulacja	310
Czechy i Węgry	311
Czechy przed Mohaczem (1526)	311
Habsburgowie w Czechach	312
Czechy w wojnie trzydziestoletniej	313
Węgry pod rządami Jagiellonów	315
Rozpad Węgier	317
Siedmiogród w XVI i XVII w.	319
Węgry środkowe pod władzą turecką	320
Część habsburska Węgier	320
Rekapitulacja	322
Rosja	323
Rozwój terytorialny państwa moskiewskiego	323
Reformy Iwana IV	324
Kryzys monarchii (1584—1613)	326
Przemiany gospodarcze i społeczne w Rosji	329
Kultura rosyjska w XVI i początkach XVII w.	332
Rekapitulacja	333
Turcja i niebezpieczeństwo tureckie	334
Państwo i społeczeństwo tureckie	334
Ekspansja Selima I (1512—1520) i Solimana II Wspaniałego (1520—1566)	337
Bitwa pod Lepanto (1571) i osłabienie imperium tureckiego	339
Rekapitulacja	341
Niderlandy i rewolucja niderlandzka	342
Niderlandy w początkach XVI w.	342
Gospodarka Niderlandów	343
Polityka władców hiszpańskich wobec Niderlandów	345
Okres represji	346
Powstanie w prowincjach południowych	347
Powstanie Zjednoczonych Prowincji	349
Podział Niderlandów i koniec wojny	350
Budowa państwa Zjednoczonych Prowincji	352
Rozwój gospodarczy i kulturalny Zjednoczonych Prowincji	353
Rekapitulacja	356
Wojna trzydziestoletnia, 1618—1648	358
Geneza wojny	358
Powstanie w Czechach, 1618—1620	359
Wojna duńska, 1625—1629	361
Szwedzki okres wojny trzydziestoletniej, 1631—1635	362

Francuski okres wojny trzydziestoletniej, 1635—1648	364
Pokój westfalski 1648	367
Rekapitulacja	369
Europa i świat w połowie XVII w.	370
Układ sił w Europie	370
Układ sił poza Europą	372
Stosunki religijne	375
Sztuki plastyczne	378
Nauka	380
Rekapitulacja	382
Bibliografia	383
Tablice synchroniczne	393